

مقارنات عید نوروز و اسلام

بهار، فرصتی است، برای تامل در راز آفرینش و اندیشیدن در شان و جایگاه بهار از نظرگاه دین.

بهار، فرصتی است، برای تامل در راز آفرینش و اندیشیدن در شان و جایگاه بهار از نظرگاه دین.

عید نوروز

عید نوروز از آداب و آئین های باستانی در نزد ایرانیان به شمار می رود.

این روز، روز اول فروردین است که ایرانیان و برخی از کشورهای همسایه و جهان در این روز به مناسبت اولین روز سال و آغاز سال هجری شمسی جشن می گیرند: [1]

یعقوبی و برخی دیگر از مورخین و منجمین درباره این روز همان حرف ابوریحان را گفته و این روز را عید بزرگ ایرانیان نام نهاده اند، از مراسم این روز عیدی دادن و هدیه دادن است که مردم به شاهان و بزرگان تقدیم می کردند، و گاهی نیز بزرگان به مردم هدیه می کردند. [2]

پس از آمدن اسلام به ایران و ایجاد رابطه فرهنگی میان ایرانیان و مسلمانان معاصر پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - و پس از آن از جمله آداب و رسومی که مورد توجه واقع شد، این روز بود.

مردم ایران به رسم دیرینه به بزرگان خود از جمله به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - هدیه ای دادند، چنان که از ابن عباس نقل شده در این روز به حضور پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - در جام سفید رنگ پر از حلوا آوردند، حضرت فرمود این چیست؟

گفتند امروز روز نوروز است. پرسید که نوروز چیست؟

گفتند عید بزرگ ایرانیان است، حضرت درباره نوروز جملاتی گفت که از آنها فهمیده می شود این روز قرین با مناسبت هایی در گذشته و روز مهمی بود، که به برخی از موارد اشاره می شود:

1. در این روز خداوند هزاران مردم را پس از مرگشان زنده نمود و بر آنها باران بارانید.

2. این روزی است که سلیمان پیامبر بر تخت پادشاهی نشست.

3. در این روز فرشته ای بنام پیروز ارواح را برای آفرینش مردم حرکت داده (آغاز آفرینش انسان).

4. این روز بهترین ساعات خورشید و بهترین روزهاست.

5. این روز، نوروز، نام خداوند است ظاهرا آیه ...كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ [3] خداوند در هر روز در مواهب و بخشش های جدید و تازه ای به بندگان خود می بخشد.

از امیر مؤمنان نقل شده، در تفسیر این آیه که خداوند هر روز چیزهای تازه ای می آفریند که وجود نداشته است؛ «... و من احداث بدیع لم یکن...».

یعنی خداوند متعال نوآوری های فراوان از نعمت ها و موجودات دارد، علاوه بر این که آفریدگان در استمرار وجود به قدرت لایزال او وابسته اند، علاوه بر آن آفرینش های جدیدی در حال آفرینش هستند. [4]

مرحوم علامه طباطبایی نیز در تفسیر این آیه فرموده، منظور درخواست آسمانیان و زمینیان از خداوند است، که نیازهای خود را به زبان و غیر زبان از خداوند می گیرند؛ از جمله وابستگی وجودی از حضرت حق دارند، [5] یعنی پایدار بودن وجودشان از خداوند

است.

از این تفاسیر می توان یافت که حدیث مذکور درست است که نوروز را از نام خداوند و از اوصاف جل جلاله گرفته اند، چون خداوند هر لحظه نو آفرین است و هر روزی که پروردگار متعال به آفرینش نو می پردازد، علاوه بر این که حیات نو به هستی و موجودات می دهد.

از زبان ائمه نیز مقارناتی درباره نوروز ذکر شده که قابل توجه است. که در ادامه آنها ذکر می گردد.

6. آغاز حیات در هستی.

7. روز پیمان گرفتن خداوند از مؤمنان برای اظهار عبودیت و اقرار به ولایت ائمه - علیهم السلام -

8. در برخی از روایات این روز را روز فرج و پیروزی حضرت صاحب الامر مهدی موعود - علیه السلام - نامیده اند که در این روز خداوند او را بر تمام گمراهان پیروز خواهد فرمود.

9. گفته شده در این روز باد آغاز به وزیدن گرفت و آفریده شده شاید حکمت بادی بودن بیشتر این روزها همین مسئله باشد، که زمین را از خواب زمستانی بیدار می کند.

10. آغاز رویش گل ها در زمین را نیز به این روز نسبت داده اند.

11. هم چنین گفته شده خورشید در این روز آفریده شده و آغاز به تابش نموده است.[6]

پینوشت:

[1]. ابوریحان بیرونی، آثار الباقیه عن القرون الخالیه، ترجمه علی اکبر دانا سرشت، تهران، چاپ سوم، امیر کبیر، 1363ش، ص290.

[2]. یعقوبی، تاریخ ترجمه آیتی، تهران، علمی فرهنگی، 1374ش، ج1، ص216 - 218.

[3]. الرحمن / 29.

[4]. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، الامثل کافی، تفسیر کتاب الله، قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب، 1421ق، ص397 - 398.

[5]. طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، ترجمه موسوی، 1374ش، ج19، ص153.

[6]. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، بیروت، دارالوفاء، 1402ق، ج56، ص9، ح52

منبع: مرکز مطالعات شیعه